שָׁמָא יַהַרְגֻנּוּ: **ב** (יד) * [1]אִם שָׁכַח לְהָנִיחַ צִיצִית וּתְפִלִּין, יָכוֹל לְהַפְסִיק (טו) בֵּין הַפָּרָקִים לְהָנִיחַ, וִיבָרֵךְ עֲלֵיהֶם. הַגָּהָה: וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁלֹּא יְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם עַד אַחַר הַתְּפִלָּה, וְהָכִי נָהוּג לְעִנְיַן (ה) [ה] (טז) טַלִּית (בית יוסף): **ג** (יז) * [1]לְקַדֵּישׁ וְלִקְדֻשָּׁה (יח) וּלְבָרְכוּ (יט) מַפְסִיק אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע (ו) [ו] הַפְסוּק וְכֵן לְמוּדִים, אֲבָל לֹא יֹאמַר אֶלָּא (כ) תֵּבֵת מוּדִים (ז) בִּלְבָד. הַגָּהָה: וְכֵן בְּבָרְכוּ לֹא יֹאמַר יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְכוּ'. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאָמַן שֶׁעוֹנִין אַחַר בְּרָכַת הָאֵל (מ) (כא) הָקָדוֹשׁ וְאַחַר שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה יֵשׁ לוֹ דִּין קְדֻשָּׁה וְיוֹכַל לַעֲנוֹת אוֹתָם בְּקְרִיאַת שְׁמַע, וְכֵן עִקָּר. וּלְכָל (כב) הָנֵי מִלֵּי פּוֹסְקִים בְּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּאוֹמֵר (ט) (כג) תַּחֲנוּנִים (תשובת הרשב"א (ס"ס קי"ט)): **ד** * כֹּהֵן שֶׁהָיָה קוֹרֵא (כד) קְרִיאַת שְׁמַע וּקְרָאוּהוּ לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה, [2]יֵשׁ מִי

בְּאֵר הֵיטֵב

בְּאֶמְצַע עִנְיָן כְּגוֹן (שם יא יח) וְשִׂמְתֶּם אֶת דְּבָרַי אֵלֶּה עַל לְבַבְכֶם' לֹא יִפְסֵק, וְאִם פָּסַק, חוֹזֵר לְתְחִלַּת הַפָּסוּק. כָּסֵף מִשְׁנֶה סוֹף פֶּרֶק ב' (מקו"ש הט"ו). מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג). וְכָתַב רַבֵּנוּ יְהוּדָה חָסִיד (הו"ד בחי' אנשי שם על המרדכי ברכות פ"ב אות ד). דְּוַקָא שָׁלוּם וְלֹא 'יוֹתֵר. עֵין עוֹלַת תָּמִיד (סק"ג) וּבְסִעִיף קָטָן א': **ב** (ה) **[ה] טַלִּית.** דְּבְצִיצִית אֵינוֹ חוֹבַת גַּבְרָא, שֶׁאִם אֵין לוֹ טַלִּית פָּטוּר מִצִּיצִית וְיוֹכַל לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע בְּלֹא צִיצִית, וְדַאי הָנֵי הָכָא הַפְסָקָה. [וְעֵין בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וּבְסָפֶר אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ח)]: **ג** (ו) **הַפְסוּק.** דְּאִם פּוֹסֵק לִשְׁאֹל מִפְּנֵי כְּבוֹד בֹּשֶׁר וָדָם קַל וָחֹמֶר מִפְּנֵי כְּבוֹד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וּמַהֲאי טַעֲמָא נִרְאֶה לִי אִם שָׁמַע קוֹל רְעָמִים יִפְסֹק וִיבָרֵךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): (ז) **בִּלְבָד.** פְּרוּשׁ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ בִּלְבָד. וּבְבָרְכוּ אוֹמַר בָּרוּךְ ה' הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד וְאָמַן יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּה עַד יִתְבָּרַךְ, וְיִשְׁתַּבַּח לֹא יַעֲנֶה אָמֵן, כִּי אֵינוֹ אֶלָּא מְנַמֵּנָא. וְעַל בִּרְכַּת הַתּוֹרָה עוֹנֶה בָּרוּךְ ה' הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד וְאָמַן יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּה עַד יִתְבָּרַךְ, וְיִשְׁתַּבַּח לֹא יַעֲנֶה אָמֵן, כִּי אֵינוֹ אֶלָּא מְנַמֵּנָא. וְעַל בִּרְכַּת הַתּוֹרָה עוֹנֶה בָּרוּךְ ה' הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד, וְגַם אָמֵן. וּבְקְדֻשָּׁה יֵשׁ נוֹהֲגִים (פ"ב אות כא). וּבְהַגָּהָת יֵשׁ נוֹחֲלִין (פ"א הגה יד) מַשְׁמִיעִין שֶׁעוֹנִין גַּם יִמְלֹךְ שְׁזֶה שַׁיָּךְ לְקְדֻשָּׁה, אֲבָל בְּתוֹסַפְתָּא פֶּרֶק קַמָּא דִּבְרָכוֹת (הי"א) מַשְׁמַע רַק קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ (שם). מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו): (מ) **הַקָּדוֹשׁ.** מְשׁוּם דְּהוּא סִימָן שֵׁלֶשׁ רִאשׁוֹנוֹת, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה הֲרֵי סִימָן אֶמְצָעִיוֹת. וְהָא דְּלָא חָשִׁיב אֶמֶן שֶׁל בִּרְכַּת שִׁים שָׁלוֹם, לְפִי שְׁזֶה אַף הַיְחִיד עוֹנֶה אַחַר סִימָן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, וּלְפִיכָךְ אֵין לוֹ לְהַפְסִיק בִּשְׁבִילוֹ מֵאַחַר שֶׁיָּכוֹל לֵאָמְרוֹ בְּיָחִיד. בֵּית יוֹסֵף בָּשֵׁם מָהֲרַ"י אַבּוּהַב. וְכָתַב לְבוּשׁ (ס"ב) דִּלְדִידָן דִּקְיָמָא לָן בְּסִימָן רט"ו (ס"א) דְּיָחִיד אֵינוֹ עוֹנֶה אֶמֶן אַחַר סִימָן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, צָרִיךְ לְהַפְסִיק בְּקְרִיאַת שְׁמַע לַעֲנוֹת אֶמֶן אַחַר שִׁים שָׁלוֹם. וּבְלֶחֶם חֲמוּדוֹת (פ"ג אות נז) כָּתַב דְּלֹא יַפְסִיק, אֶלָּא יִסְמֹךְ עַל אֶמֶן שֶׁאוֹמֵר בְּעוֹשֶׂה שָׁלוֹם, וְהַסְכִּים עִמּוֹ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) עַיֵּן שָׁם: (ט) **תַּחֲנוּנִים.** רֵישׁ לִלְמֹד גַּם כֵּן בְּכָל שֶׁכֵּן דְּיוֹכַל לְהַפְסִיק בְּפִסּוּקֵי דְּזִמְרָה. עוֹלַת שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב (ה) **[ה] טַלִּית.** עֵין בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ה). וְעֵין לְעֵיל סִימָן (מ"ם) [נ"ט] בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"ה) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה: **ג** (ו) **הַפְסוּק.** עֵין בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ו) שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) בְּשֵׁמַע קוֹל רְעָמִים יִפְסֹק כָּל וָחֹמֶר, דְּקַל וָחֹמֶר פְּרִיכָא הוּא כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הָאוֹסָרִים, וְכֵיוָן שֶׁעוֹסֵק בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֵין לְהַפְסִיק בְּשֶׁכֵּן אַחֵר, וְכֵן מִשְׁמַע בְּהַגָּ"ה שֶׁכָּתַב לְאָמֵן דְּהַאֵל הַקָּדוֹשׁ מִשְׁמַע לִשְׁאֵר אָמֵן לֹא, וּבִרְכַּת תְּפִלִּין שֶׁאֲנִי דְּשַׁיָּךְ לִקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהַתְּפִלִּין חוֹבָה לִקְרִיאַת שְׁמַע. עַד כָּאן דִּבְרֵי בְּקִעָרָה. וְגַם בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ח) פָּקְפֵּק עַל מָגֵן אַבְרָהָם. וְעֵין בְּשו"ת נוֹדַע בִּיהוּדָה סִימָן מ"א הֵבִיא דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְעִנְיָן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לֹא וְכוּ'. וְדִינוֹ הוּא (יז) כְּמוֹ בִּתְפִלָּה לְקָמָן בְּסִימָן ק"ד: **ב** (יד) **אִם שָׁכַח.** אוֹ אָנוּס שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ צִיצִית וּתְפִלִּין מִתְּחִלָּה: (טו) **בֵּין הַפָּרָקִים.** וְאִם נִזְדַּמֵּן לוֹ בְּאֶמְצַע הַפָּרָק, יִשְׁהֶה מִלְּהָנִיחָם עַד בֵּין הַפָּרָקִים, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה יוֹכֵל לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם. וְהָנֵי מִלֵּי אִם נִזְדַּמֵּן לוֹ בְּאֶמְצַע בִּרְכַּת 'יוֹצֵר אוֹר' אוֹ 'אַהֲבָה רַבָּה', אֲבָל אִם נִזְדַּמֵּן לוֹ תְּפִלִּין בְּאֶמְצַע קְרִיאַת שְׁמַע, יָנִיחַ תֵּכֶף, כִּי כָּל תֵּבָה וְתֵבָה שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע מִצְוָה שֶׁיִּהְיֶה עֲלָיו תְּפִלִּין. וְהַהֶנָחָה תְּהֵיֶה בִּבְרָכָה [פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ב)]: (טז) **טַלִּית.** דִּבְצִיצִית (יט) אֵינוֹ חוֹבַת גַּבְרָא, שֶׁאִם אֵין לוֹ טַלִּית פָּטוּר מִצִּיצִית וְיוֹכַל לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע בְּלִי צִיצִית, עַל כֵּן מִקְּרֵי הַפְסָקָה עַל יְדֵי הַבְּרָכָה, אֲבָל תְּפִלִּין דְּהוּא חוֹבַת הַגּוּף, וְגַם בִּלְתִּי הַתְּפִלִּין הוּא כְּמֵעִיד עֵדוּת שֶׁקֶר בְּעַצְמוֹ חַס וְשָׁלוֹם שֶׁאוֹמֵר 'וּקְשַׁרְתָּם' וְאֵינֶנּוּ קוֹשֵׁר, עַל כֵּן נָקְטִינַן כַּדַּעָה הָרִאשׁוֹנָה דְּלֹא חָשִׁיבָה הֶפְסֵק. וְכָל זֶה לְעִנְיַן הַבְּרָכָה, אֲבָל הַלְּבִישָׁה לְכַתְּחִלָּה מֵאֵת הַתְּפִלָּה יְמַשְׁמֵשׁ בַּצִּיצִית וִיבָרֵךְ. וּמַשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף דַּאֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע הַפָּרָק מֵאֵת הַלְּבִישָׁה, לְבַד מִפָּרָק רִאשׁוֹן שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע. וְכָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ד) דְּהָכִי נָקְטִינַן כְּהַכְרָעַת הָרַמ"א. וְהֵיכָא (כ) שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וּמִתְבַּיֵּשׁ לֵישֵׁב בְּלִי טַלִּית, לְכַלִּי עַלְמָא יָכוֹל לְבָרֵךְ עָלָיו בֵּין הַפָּרָקִים: **ג** (יז) **לְקַדֵּישׁ.** הֵינוּ לְ'אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא' עַד 'עָלְמַיָּא' (כח) [א]וְלֹא יֹאמַר 'יִתְבָּרַךְ' (כט) וַיַּעֲנֶה אָמֵן אַחַר 'דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא', אֲבָל עַל 'תִּתְקַבֵּל' 'יְהֵא שְׁלָמָא' 'עוֹשֶׂה שָׁלוֹם' לֹא יַעֲנֶה אָמֵן, כִּי אֵינוֹ אֶלָּא מְנַמֵּנָא. וְלִקְדֻשָּׁה יֹאמַר רַק 'קָדוֹשׁ' וּ'בָרוּךְ' שֶׁזֶּהוּ עִקַּר קְדֻשָּׁה וְכָל 'יִמְלֹךְ', וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יֹאמַר 'נְקַדֵּשׁ' וְשְׁאָר דְּבָרִים שֶׁמּוֹסִיפִין בְּשַׁבָּת. וְכָל זֶה (כז) אֲפִלּוּ בֵּין הַפָּרָקִים לֹא יֹאמַר: (יח) **וּלְ'בָרְכוּ'.** שֶׁעוֹנֶה 'בָּרוּךְ ה' הַמְבֹרָךְ' (כה) לְעוֹלָם וָעֶד'. וּבִבְרָכַת הַתּוֹרָה יַעֲנֶה 'בָּרוּךְ ה' הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד' וְגַם אָמֵן (כו) עַל סוֹף הַבְּרָכָה, (כח) [ב]וְיֵשׁ מְפַקְפְּקִין בְּאָמֵן זֶה, (כט) וּבֵין הַפָּרָקִים יֵשׁ לְהָקֵל: (יט) **מַפְסִיק.** דְּאִם פּוֹסֵק לִשְׁאֹל מִפְּנֵי כְּבוֹד בֹּשֶׁר וָדָם קַל וָחֹמֶר מִפְּנֵי כְּבוֹד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וּמַהֲאי טַעֲמָא נִרְאֶה [ג]דְּאִם שָׁמַע קוֹל רְעָמִים יִפְסֹק וִיבָרֵךְ, דְּהָוֵי מִצְוָה עוֹבֶרֶת. וְיֵשׁ חוֹלְקִין, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל מָקוֹם אֵין לוֹ לִפְסֹק בְּשֶׁבַח אַחֵר, וְלֹא דְּמֵי לְכָל הָנֵי דְּהָוֵי דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה [תְּבוּאוֹת שׁוֹר (בכור שור יג.) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]. גַּם מֵחַיֵּי אָדָם (כלל כ ס"ד) מַשְׁמַע דְּאִם שָׁמְעָן בְּאֶמְצַע אֵין לוֹ לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן כִּי אִם כְּשֶׁשָּׁמַע אוֹתָן בֵּין הַפָּרָקִים: (כ) **תֵּבֵת 'מוֹדִים'.** פְּרוּשׁ, (כט) 'מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ', וְלֹא כָּל הַמּוֹדִים דְּרַבָּנָן, דְּהָוֵי לֵיהּ הַפְסָקָה גְּדוֹלָה. וְנִרְאֶה (ל) דְּהוּא הַדִּין בֵּין הַפָּרָקִים: (כא) **הַקָּדוֹשׁ.** מְשׁוּם דְּהוּא סִימָן שָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת רִאשׁוֹנוֹת, וְ'שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה' הֲרֵי סִימָן אֶמְצָעִיוֹת, אֲבָל הָאֶמֶן אַחַר סִימָן 'שִׂים שָׁלוֹם' אַף דְּהוּא סִימָן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, הִסְכִּימוּ הָרַבֶּה אַחֲרוֹנִים דְּלֹא יַעֲנֶה בְּאֶמְצַע קְרִיאַת שְׁמַע, אֲבָל בְּמָקוֹם אַחֵר סִימָן אַחֵר יַעֲנֶה אָמֵן, דְּהוּא הַדִּין לְכָל אָמֵן לְבַסּוֹף לְפַסֵּק כְּשֶׁאוֹמֵר בְּרוּכִים יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן אָמֵן' וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה. וְכָתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה וְזָרֶךְ הַחַיִּים (דין לאיזה אנשים אין קורין ס"ה) דְּבֵין גְּאֻלָּה לִתְפִלָּה לֹא יַעֲלֶה אֲפִלּוּ אִם קָרְאוּהוּ, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁאִם הַפָּרָק אוֹ בֵּין הַפְּרָקִים. וְכָתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה וְזָרֶךְ הַחַיִּים (דין לאיזה אנשים אין קורין ס"ה) דְּבֵין גְּאֻלָּה לִתְפִלָּה לֹא יַעֲלֶה אֲפִלּוּ אִם קָרְאוּהוּ, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) הַגְּרָ"א (סק"א ד"ה אם לא): **ב** (יד) דְּרָךְ הַחַיִּים (דין ק"ש סי"ב): (יט) אֲחֲרוֹנִים: (כ) אֲבָל הָעוֹזֵר (ד"ה הטולה לדינא) וּפְשׁוּט: **ג** (טו) בַּאוּר הַגְּרָ"א (סק"ג ד"ה ויראו) דִּלְא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו), וְגַם הַחַיִּי אָדָם (כלל כ ס"ד) הָעִתִּיק כֵּן: (כב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו): (כג) אַחֲרוֹנִים: (כד) פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ו): (כה) מוֹכֵח מִדְּבָרָיו (שם) וְהַגְּרָ"א (שם): (כו) פְּרִי מְגַדִּים (שם): (כז) פְּשׁוּט: (כח) [ב]וְיֵשׁ מְפַקְפְּקִין בְּאָמֵן זֶה, הַחַיִּי אָדָם בְּכְלָל כ' סָעִיף ד' כָּתַב דְּאֵינוֹ מַתִּיר לַעֲנוֹת רַק הָאָמֵן מִן הַבְּרָכָה עַצְמָהּ שֶׁסִּיְּמָה מִתְּחִלָּה, אֲבָל הַפָּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן נ"א (א"א סק"ג) וְכֵן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶּר בְּסִימָן זֶה הִסְכִּימוּ דְּכָל אָמֵן מַתִּיר לַעֲנוֹת בֵּין הַפָּרָקִים. הַטַּיל מַיִם, לֹא יְבָרֵךְ 'אֲשֶׁר יָצַר', רַק יִטֹּל יָדָיו וּלְאַחַר הַתְּפִלָּה יְבָרֵךְ [דֶּרֶךְ הַחַיִּים (סי"ז)]: **ד** (כד) **קְרִיאַת שְׁמַע.** אוֹ שֶׁהָיָה (נ) עוֹסֵק בִּבְרָכוֹתֶיהָ, וּבֵין שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּאֶמְצַע הַפָּרָק אוֹ בֵּין הַפְּרָקִים: (כה) מוֹכֵח מִדְּבָרָיו (שם) וְהַגְּרָ"א (שם): (כו) פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ו): (כז) פְּשׁוּט: (כח) [ב]וְיֵשׁ מְפַקְפְּקִין בְּאָמֵן זֶה, הַחַיִּי אָדָם בְּכְלָל כ' סָעִיף ד' כָּתַב דְּאֵינוֹ מַתִּיר לַעֲנוֹת רַק הָאָמֵן מִן הַבְּרָכָה עַצְמָהּ שֶׁסִּיְּמָה מִתְּחִלָּה, אֲבָל הַפָּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן נ"א (א"א סק"ג) וְכֵן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶּר בְּסִימָן זֶה הִסְכִּימוּ דְּכָל אָמֵן מַתִּיר לַעֲנוֹת בֵּין הַפָּרָקִים. הַטַּיל מַיִם, לֹא יְבָרֵךְ 'אֲשֶׁר יָצַר', רַק יִטֹּל יָדָיו וּלְאַחַר הַתְּפִלָּה יְבָרֵךְ [דֶּרֶךְ הַחַיִּים (סי"ז)]: **ד** (כד) **קְרִיאַת שְׁמַע.** אוֹ שֶׁהָיָה (נ) עוֹסֵק בִּבְרָכוֹתֶיהָ, וּבֵין שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּאֶמְצַע הַפָּרָק אוֹ בֵּין הַפְּרָקִים: (כה) מוֹכֵח מִדְּבָרָיו (שם) וְהַגְּרָ"א (שם): (כו) פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ו): (כז) פְּשׁוּט: (כח) [ב]וְיֵשׁ מְפַקְפְּקִין בְּאָמֵן זֶה, הַחַיִּי אָדָם בְּכְלָל כ' סָעִיף ד' כָּתַב דְּאֵינוֹ מַתִּיר לַעֲנוֹת רַק הָאָמֵן מִן הַבְּרָכָה עַצְמָהּ שֶׁסִּיְּמָה מִתְּחִלָּה, אֲבָל הַפָּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן נ"א (א"א סק"ג) וְכֵן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶּר בְּסִימָן זֶה הִסְכִּימוּ דְּכָל אָמֵן מַתִּיר לַעֲנוֹת בֵּין הַפָּרָקִים. הַטַּיל מַיִם, לֹא יְבָרֵךְ 'אֲשֶׁר יָצַר', רַק יִטֹּל יָדָיו וּלְאַחַר הַתְּפִלָּה יְבָרֵךְ [דֶּרֶךְ הַחַיִּים (סי"ז)]: **ד** (כד) **קְרִיאַת שְׁמַע.** אוֹ שֶׁהָיָה (נ) עוֹסֵק בִּבְרָכוֹתֶיהָ, וּבֵין שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּאֶמְצַע הַפָּרָק אוֹ בֵּין הַפְּרָקִים. וְכָתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה וְזָרֶךְ הַחַיִּים (דין לאיזה אנשים אין קורין ס"ה) דְּבֵין גְּאֻלָּה לִתְפִלָּה לֹא יַעֲלֶה אֲפִלּוּ אִם קָרְאוּהוּ, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (שם) כתב: וכשמפסיקים לקדיש יאמר אמן יהא שמיה רבא עד יתברך, ועד בכלל, וישמע מהש"ץ עד ואמרו אמן ויענה אמן, כי יש מחלוקת אם חייב לומר כל הנוסח מיתברך ואילך, כמ"ש בסימן נ"ו, לכן אין להפסיק באמירתו במקום שאסור להפסיק, ומ"מ תיבת יתברך צריך לומר מטעם שנתבאר שם, ומתתקבל ואילך לא יענה אמן כי אינה אלא מנהג, וכ"ש הנוהגין לומר ועתה יגדל נא וגו' קודם שמתחיל הש"ץ יתגדל, שאין מפסיקין לאמרו בכל מקום שאסור להפסיק. ולקדושה יאמר רק 'קדוש' ו'ברוך' שזהו עיקר קדושה ולא 'ימלוך', לפי שאין המלאכים אומרים אותו ואינו מעיקר הקדושה, ויש מי שאומר שגם 'ימלוך הוא מעיקר הקדושה, והעיקר כסברא הראשונה, ולדברי הכל, נוסח שמוסיפין בשבת אינו מנוסח הקדושה ואין אומרים אותו במקום שאסור להפסיק. ובסידור (דה"ח כשמפסיק) פסק כסברא השניה שגם 'ימלוך' הוא מעיקר הקדושה **המשך בסוף הספר**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן סו

שָׁאוֹמַר (כה) שֶׁמַּפְסִיק, טוְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁאֵינוֹ (י) [ז] מַפְסִיק (כו) וַהֲלָכָה כְּדִבְרָיו: ה * וְאֵלּוּ הֵן (כז) בֵּין הַפָּרָקִים, בֵּין בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה לִשְׁנִיָּה, בֵּין שְׁנִיָּה לִשְׁמַע, בֵּין שְׁמַע לְוְהָיָה אִם שָׁמֹעַ, בֵּין וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ לְוַיֹּאמֶר. אֲבָל בֵּין וַיֹּאמֶר לֶאֱמֶת (כח) לֹא יַפְסִיק (כט) כשֶׁלֹּא לְהַפְסִיק בֵּין ה' לֶאֱמֶת, אֶלָּא יֹאמַר אֲנִי ה' (ל) אֱלֹהֵיכֶם (יא) אֱמֶת, וְאָז יַפְסִיק כַּדִּין בֶּאֱמְצַע הַפָּרָק: ו לאִם פָּסַק מִפְּנֵי הַיִּרְאָה אוֹ הַכָּבוֹד אַחַר

ט הָרַשְׁבָּ"א בְּתְשׁוּבָה (ח"א סי' קפה).
י בְּרָכוֹת י"ג (ע"א).
כ שָׁם י"ד (ע"ב).
ל שָׁם וּכְרַבָּה.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

קְדוּשׁ הַלְּבָנָה בְּאֶמְצַע מְגִלָּה, וְהֵבִיא דִּבְרֵי אֲרוּנִי אֲבִי זִקְנִי הַכָּתוּב שׁוּר שְׁחוֹלֵק עַל מָגֵן אַבְרָהָם, וְלֹא כָּתַב הָכְרֵעַ בֵּינֵיהֶם: ד [ז] מַפְסִיק. וְעַיֵּן בְּאֵר הַיֵּטֵב (סק"י), וְעַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם שַׁעַר א' (ס"ב) וּבְפִתְחֵי שְׁעָרִים שָׁם מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה:

בְּאֵר הֵיטֵב

תָּמִיד (סק"י). וְנִרְאֶה לִי דְּאַמְּנִים דְּעָלְמָא שְׁאֵינָן מַהֲנִהוּ דְּכִתְבִינַן בְּסָעִיף קָטָן ז' וְח', מֻתָּר לַעֲנוֹת אָמֵן עוֹמֵד בְּפִסּוּקֵי דְּזִמְרָה אוֹ בִּבְרָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע. וְעַיֵּן סִימָן נ"א סָעִיף קָטָן ג' בְּמָגֵן אַבְרָהָם, וּבְסִימָן נ"ט סָעִיף ד' בְּהַגָּ"ה, וּבְסִימָן זֶה סָעִיף ט' וּבְמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן י"א וְדו"ק. אֲבָל בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ נִרְאֶה לִי דְּאָסוּר לַעֲנוֹת בְּפִסּוּקֵי דְּזִמְרָה אוֹ בִּבְרָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, עַיֵּן שָׁם. כָּתַב בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר (ד"ה שו"ע ס"א), מִי

בֵּאוּר הֲלָכָה

בֶּאֱמְצַע הַפָּרָק, וְלוֹמַר דְּדַיְּק מִמָּגֵן אַבְרָהָם סִימָן קל"ה סָעִיף קָטָן ו' דְּכָתַב דְּבְפִסּוּקֵי דְּזִמְרָה שָׁרִי לִקְרוֹתוֹ מִשֶּׁמַּע אֲבָל בֵּין הַפָּרָקִים לֹא, הָתָם לְעִנְיַן לִקְרוֹתוֹ לְכַתְּחִלָּה אֲבָל בְּדִיעֲבַד מְנָא לֵיהּ. וְאֶפְשָׁר דְּסִבְרַת הַפְּרִי מְגַדִּים דְּכֵיוָן דְּהָרַשְׁבָּ"א סְבִירָא לֵיהּ דְּאֵינוֹ מַפְסִיק אַף דִּבְעָלְמָא מַשִּׁיב מִפְּנֵי הַכָּבוֹד, עַל כָּרְחֵךְ דְּלֹא שַׁיְּךְ בָּזֶה נָגַד כְּבוֹד הַתּוֹרָה לְכַתְּחִלָּה כֵּיוָן שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּמִצְוָתֵיהּ, אִם כֵּן הוּא הַדִּין בֵּין הַפָּרָקִים, אַף דִּבְעָלְמָא מַשִּׁיב לְכָל אָדָם הֵיינוּ כְּשֶׁהַקְּדִים לוֹ שָׁלוֹם וּמִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּדִבְרֵי הַפְּרִי מְגַדִּים לֹא יִתְכַּנוּ רַק לְפִי מַה שֶּׁפָּסַק הָרַמְ"א בְּסָעִיף ב' דְּאֵין לְבָרֵךְ עַל טַלִּית אֲפִלּוּ בֵּין הַפָּרָקִים מִשּׁוּם דְּאֵין הַטַּלִּית שַׁיָּךְ לִקְרִיאַת שְׁמַע, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְפִי מַה שֶּׁפָּסַק הַמְחַבֵּר לְעֵיל דְּבֵין הַפָּרָקִים מֻתָּר לְבָרֵךְ אֲפִלּוּ עַל טַלִּית, בְּוַדַּאי גַּם הָרַשְׁבָּ"א מוֹדֶה לְעִנְיַן בְּרָכַת הַתּוֹרָה דְּמֻתָּר לְבָרֵךְ עַל כָּל פָּנִים בֵּבֵין הַפָּרָקִים, וְלֹא מִיירֵי הָרַשְׁבָּ"א לְפִי דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר רַק בְּאֶמְצַע הַפָּרָק. וְכֵן מוֹכֵחַ מִבֵּאוּר הַגְּרָ"א (ס"ד ד"ה וישׁ) שֶׁכָּתַב דְּדִין הָרַשְׁבָּ"א הוּא כְּדַעַת הַתּוֹסָפוֹת הַנַּ"ל (יד: ד"ה ומנח) דְּמַחְלֵק בֵּין תְּפִלִּין לְטַלִּית, וּכְבָר יָדוּעַ הוּא מַה שֶּׁכָּתַב הַגְּרָ"א בְּסָעִיף ב' (ד"ה אם) דְּדַעַת הַמְחַבֵּר הוּא דְּכָל זֶה דַּוְקָא בְּאֶמְצַע הַפָּרָק אֲבָל לֹא בֵּין הַפְּרָקִים עַיֵּן שָׁם. אַךְ לְעִנְיַן דִּינָא כְּפִי מַה דְּנוֹהֲגִים לְכַתְּחִלָּה לְמַעֲשֶׂה כְּהַגָּהַת הָרַמ"א לְעֵיל, דִּבְרֵי הַפְּרִי מְגַדִּים בָּזֶה נְכוֹנִים: ה * וְאֵלּוּ הֵן בֵּין הַפְּרָקִים וְכוּ'. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק כז) בְּשֵׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סי' רלו ס"ק א) דְּבֵין הַפְּרָקִים דְּעַרְבִית דִּינָן כְּמוֹ בְּשַׁחֲרִית. וְלִקְרוֹאָה הֵם כְּשַׁחֲרִית דְּבְכָל מָקוֹם שֵׁשׁ הָפְסֵק בֵּין הַפְּרָקִים, וְאֵלּוּ הֵן, בֵּין בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה לִשְׁנִיָּה, וּבֵין שְׁנִיָּה לִשְׁמַע, וּבֵין שְׁמַע לְוְהָיָה, וּבֵין וְהָיָה לְוַיֹּאמֶר, וּבֵין וַיֹּאמֶר לֶאֱמֶת וְאֱמוּנָה*), וְגַם בֵּין גְּאֻל יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיבֵנוּ, דְּאַף דְּאָמְרִינַן [בְּבְרָכוֹת דַּף ד' (ע"ב)] דְּכֵיוָן דְּתִקּוּן רַבָּנָן הַשְׁכִּיבֵנוּ כְּגֹאֲלָה אֲרִיכְתָּא דָּמְיָא, אַף עַל פִּי כֵן מִדְּמִיקְּרֵי שְׁתֵּי בְּרָכוֹת שְׁמַע מִינַּהּ דְּכָל חַד חֲשִׁיבָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ, גַּם מִדְּאָמְרִינַן בְּרָכוֹת אֵין מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ וְאָכַל בְּרָכוֹת קָאָמַר וּרְאִיָּה מִדַּף ט' (ע"א) דְּאָמַר שָׁם וּבְלִבַּד שֶׁלֹּא יֹאמַר הַשְׁכִּיבֵנוּ כֵּן נִרְאֶה לִי פָּשׁוּט. אַךְ צָרִיךְ לִי עִיּוּן לְעִנְיַן פָּרָשַׁת וַיֹּאמֶר בַּלַּיְלָה אִם בְּאֶמְצָעָהּ נֶחְשָׁב לְאֶמְצַע הַפָּרָק אוֹ לֹא כֵּיוָן דְּוַיֹּאמֶר אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בַּיּוֹם, וּבְרִמְ"ח פָּרָק א' מֵהִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע מִשְׁמַע דְּפָרָשַׁת וַיֹּאמֶר בַּלַּיְלָה שָׁנוּ לְשִׁתֵּי פָּרָשִׁיּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת, וְאָזַל לְטַעְמֵיהּ דְּפָרַשׁ בַּמִּשְׁנָה מְזִכִּירִין יְצִיאַת מִצְרַיִם הֵיינוּ הַפָּרָשָׁה צִיצִית, דְּהִתְקִינוּ לְאָמְרָהּ כֻּלָּהּ מִפְּנֵי שֵׁשׁ בָּהּ פְּסוּק יְצִיאַת מִצְרַיִם. וְעַיֵּן בְּשִׁנּוּיִים אֵלּוּ סוֹף פָּרָק קַמָּא דִּבְרָכוֹת בַּמִּשְׁנָה מְזִכִּירִין וְכוּ' וּבִבְרָכוֹת י"ד עַמּוּד ב' בְּגֶמָרָא אֲנַן אִתְּחִלֵּינַן וְכוּ' וְהָא בְּעֵי לְאַדְכּוֹרֵי וְכוּ', וְצָרִיךְ עִיּוּן. וְאַחַר בְּרָכַת שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לָעַד נִרְאֶה דְּנֶחְשָׁב תּוֹ בֵּין הַפְּרָקִים אַף לְדִידָן דְּאָמְרִינַן בָּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן, וּרְאִיָּה מִפִּיְּמֵן רל"ו סָעִיף ד' וּבְבֵית יוֹסֵף שָׁם דְּמוֹכֵחַ דְּכֵן סָלִיק הַבְּרָכוֹת לְכוֹלֵי עָלְמָא, עַיֵּן שָׁם. כָּתַב בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר (ד"ה שו"ע ס"א), מִי

*) וְלִאַחַר הֶעְיוּן נִרְאֶה לִי דְּדִינוֹ כְּמוֹ בֵּין וַיֹּאמֶר לֶאֱמֶת וְיַצִּיב, עַיֵּן בְּרָכוֹת י"ד (ע"ב), חֵיא בַּר רַב אָמַר, אָמַר אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם צָרִיךְ לוֹמַר אֱמֶת, וְעַיֵּן בְּרַשׁ"י שָׁם (ד"ה צריך).

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בֶּאֱמְצַע שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה: (כה) שֶׁמַּפְסִיק. דְּהָא (לג) מִפְּנֵי כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת וְיִרְאָתָם מַפְסִיק וְכַנַּ"ל, וְכָל שֶׁכֵּן מִפְּנֵי כְּבוֹד הַתּוֹרָה. וּלְפִי זֶה אֲפִלּוּ קָרְאוּ לְיִשְׂרָאֵל לַעֲלוֹת לַתּוֹרָה גַּם כֵּן מַפְסִיק אֲפִלּוּ בֶּאֱמְצַע קְרִיאַת שְׁמַע, (לד) וְלֹא נָקֵט הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ כֹּהֵן רַק מִשּׁוּם רְבוּתָא דְּהַיְּשׁ אוֹמְרִים הַשֵּׁנִי שֶׁפְּבִירָא לְהוּ דְּאֵינוֹ מַפְסִיק אֲפִלּוּ בְּכֹהֵן, וְטַעֲמָם, (לה) דְּאֵין זֶה בִּזָּיוֹן לַתּוֹרָה, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מַפְסִיק מִשּׁוּם שֶׁעוֹסֵק בְּמִצְוַת קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ, וְגַם אַף עַל פִּי שֶׁהוּא כֹּהֵן אֵין לְחוֹשׁ לְפָגְמוֹ אִם לֹא יַעֲלֶה שֶׁיּוֹצִיאוּ עָלָיו לַעַז שֶׁהוּא פָּסוּל, כֵּיוָן דְּמַה שֶּׁאֵינוֹ עוֹלֶה הוּא מִשּׁוּם שֶׁעוֹמֵד בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי לְהַפְסִיק, אֵין בָּזֶה פְּגָם וְיֵדְעוּ הַכֹּל דְּמַהֲאי טַעֲמָא הוּא. וְעוֹלֶה (לו) אֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל בְּמָקוֹמוֹ אִם אֵין כֵּאן כֹּהֵן אַחֵר: (כו) וַהֲלָכָה כְּדִבְרָיו. וְהָאַחֲרוֹנִים (לז) כָּתְבוּ דְּהַיְּוֹם נוֹהֲגִין הָעוֹלָם כְּהַיֵּשׁ אוֹמְרִים קַמָּא, (לח) וַאֲפִלּוּ בְּקָרְאוּ יִשְׂרָאֵל וְהוּא עוֹמֵד בְּאֶמְצַע קְרִיאַת שְׁמַע, אַף דְּנוֹכַל לְהַשִּׁיג יִשְׂרָאֵל אַחֵר, אַף עַל פִּי כֵן נוֹהֲגִין שֶׁמַּפְסִיקִין מִפְּנֵי כְּבוֹד הַתּוֹרָה, לְבַד אִם הוּא עוֹמֵד בְּפָסוּק שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד לֹא יַפְסִיק בֶּאֱמְצָעָן, אֶלָּא יִגְמֹר וְאַחַר כָּךְ יַעֲלֶה, וְאֵין לְשַׁנּוֹת מִמִּנְהָג (לט) מִפְּנֵי הַמַּחֲלֹקֶת, אַךְ אִם (מ) יוֹכַל לְמַהֵר וּלְסַיֵּם עַד הַפָּרָק, יְמַהֵר, וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לְסַיֵּם עַד הַפָּרָק, יְסַיֵּם עַל כָּל פָּנִים לְהַיכָא דְּפָסִיק עִנְיָנָא, אַךְ לְעֻבָּב בִּשְׁבִיל זֶה לֹא יַעֲבֹב. אָמְנָם (מא) לֹא יִקְרָא עִם הַחַזָּן, רַק יַשְׁהֶא לְהַטּוֹת אָזְנוֹ וְלִשְׁמֹעַ מִפִּיו, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יַפְסִיק לֵאמֹר לְהַשְׁלִיחַ צִבּוּר לַעֲשׂוֹת מִי שֶׁבֵּרַךְ, וְנִרְאֶה דְּאִם בְּאֶמְצַע מִי שֶׁבֵּרַךְ שָׁכַח הַחַזָּן שְׁמוֹ וְשׁוֹאֲלוֹ, לְכַלֵּי עָלְמָא מֻתָּר לְהַשִּׁיבוֹ מִפְּנֵי הַכָּבוֹד. וּכְשֶׁחוֹזֵר אַחַר כָּךְ לִקְרִיאַת שְׁמַע אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר (מב) רַק לַמָּקוֹם שֶׁפָּסַק, אֲפִלּוּ הָיָה פָּרָשָׁה אֲרֻכָּה וְשָׁהָה עַל יְדֵי זֶה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ. וְכָל זֶה בִּדִיעֲבַד שֶׁכְּבָר קָרְאוּ אוֹתוֹ, אֲבָל לְכַתְּחִלָּה (מג) אֲפִלּוּ עוֹמֵד בִּבְרָכַת קְרִיאַת שְׁמַע וְכָל שֶׁכֵּן בִּקְרִיאַת שְׁמַע עַצְמָהּ, לֹא יִקְרָאוּ אוֹתוֹ אֲפִלּוּ אֵין שָׁם כֹּהֵן אֶלָּא הוּא, דְּלֵיכָּא לְמֵישַׁשׁ בָּזֶה לְפָגְמָא כֵּיוָן שֶׁהוּא עוֹסֵק בִּקְרִיאַת שְׁמַע, רַק יִקְרָאוּ לְיִשְׂרָאֵל בִּמְקוֹמוֹ, וּמֻתָּר לְקָרוֹתוֹ בְּשִׁמּוֹ וְיֹאמַר בִּמְקוֹם כֹּהֵן. וְיֵשׁ (מד) חוֹלְקִין וְאוֹמְרִין דְּגַם בָּזֶה שַׁיָּךְ פְּגָמָא לְהַכֹּהֵן דְּאֵין הַכֹּל יוֹדְעִין שֶׁהוּא עוֹסֵק בִּקְרִיאַת שְׁמַע, וְנִרְאֶה דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ וּלְהָקֵל לִקְרוֹתוֹ אִם הוּא עוֹמֵד בְּבֵין הַפְּרָקִים. וְיוֹתֵר טוֹב (מה) אִם אֵין שָׁם כֹּהֵן אֶלָּא עוֹמֵד בְּבֵין הַפְּרָקִים, וְנִרְאֶה פָּשׁוּט דְּאִם הִסְפִּיק מִפְּנֵי כְּבוֹד הַתּוֹרָה מִנַּח עַל הַשֻּׁלְחָן וְאֵין לָהֶם מִי שֶׁיּוּכַל לִקְרוֹת בָּהּ כִּי אִם זֶה שֶׁהוּא עוֹמֵד בִּקְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ, לְכַלֵּי עָלְמָא הוּא לְסַיֵּם לוֹ מִתְּחִלָּה עַד הַפָּרָק, יְסַיֵּם. גַּם יִמְנַע אָז אֶת עַצְמוֹ מִלִּהְיוֹת הוּא הַקּוֹרֵא בְּשֵׁם הַקְּרוּאִים שֶׁיַּעֲלוּ לַתּוֹרָה, מִטַּעַם הַפְסֵק: ה (כז) בֵּין הַפְּרָקִים. וּבֵין הַפְּרָקִים דְּעַרְבִית גַּם כֵּן דִּינָן כְּמוֹ בְּשַׁחֲרִית (סק"א)]. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ואלו): (כח) לֹא יַפְסִיק. הַטַּעַם מִשּׁוּם דְּכְתִיב וַה' אֱלֹהִים אֱמֶת לְפִיכָךְ אֵין לְהַפְסִיק בּוֹ, וְהוּא חָמוּר מֵאֶמְצַע הַפָּרָק. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א (ס"ה ד"ה אלא): (כט) שֶׁלֹּא לְהַפְסִיק. אֲפִלּוּ (מז) בִּשְׁהִיָּה בְּעָלְמָא: (ל) אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת. מִשְׁמַע שֶׁאֵין צָרִיךְ לוֹמַר יוֹתֵר. אוְיֵשׁ שֶׁפּוֹטְרִין (מם) דְּכֵיוָן דְּרַיְּצִיב הוּא גַּם כֵּן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(לג) טוּר וְלִבּוּשׁ (ס"י): (לד) פְּרִישָׁה (סק"י): (לה) מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"ח ד"ה שאינו): (לו) טַעַם אַבְרָהָם (סק"י): (לז) לְבוּשׁ (שם) וְלֶחֶם חֲמוּדוֹת (שם) וּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י) רַשְׁעֵי אֶפְרַיִם (שער א ס"ב): (לח) אֲלִיָּה רַבָּה (סק"י) וּפְרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ה): (לט) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): (מ) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (רין לאיתה אנשים אין קורין ס"ד): (מא) אֲלִיָּה רַבָּה (שם) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (שם): (מב) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (מג) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם): (מד) סֵפֶר יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב (סי' קלה סק"ב) וְנַסַּךְ נְהַר שָׁלוֹם (סי' קלה סק"א) כָּתְבוּ כֵּן בְּכַפְשִׁיטוּת, וְהִכְרַעְתִּי כְּמוֹתָם בְּבֵין הַפְּרָקִים, דִּבְלָאו הָכִי כְּבָר כָּתַבְתִּי בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה כהן) דְּלְדַעַת הַמְחַבֵּר לְעֵיל בְּסָעִיף ב' דְּמֻתָּר לְכַתְּחִלָּה לְבָרֵךְ עַל טַלִּית בְּבֵין הַפְּרָקִים, עַל כָּרְחֵךְ הָרַשְׁבָּ"א (ח"א סי' קפה) לֹא מְיִירֵי כִּי אִם בְּאֶמְצַע הַפָּרָק: (מה) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם): ה (מו) מוּכָח מִשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. וּבְבֵאוּר הַגְּרָ"א (ס"ה ד"ה אלא): (מז) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ו): (מח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) בְּשֵׁם הי"מ:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכ"כ בשו"ע הרב (ס"ז).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן סו

שֶׁאָמַר אֱמֶת, אוֹ שֶׁפִּיֵּם קֻדָּם הַחַזָּן וְסָמַךְ ה' אֱלֹהֵיכֶם עִם אֱמֶת (לא) וּמַמְתִּין שֶׁיַּתְחִיל הַחַזָּן וְשֶׁיֹּאמַר עִמּוֹ, אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלוֹמַר פַּעַם אַחֶרֶת אֱמֶת: ז (לב) [מ]אֵינוֹ אוֹמֵר אָמֵן, וְכֵן נוֹהֲגִין (לג) אַחַר גְּאֻלָּה (יג) [יב] יִשְׂרָאֵל מְשׁוּם דְּהָוֵי הֶפְסֵק. הַגָּהָה: (לד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּעוֹנִין (יג) [יג] אָמֵן, וְכֵן נוֹהֲגִין (לה) לַעֲנוֹת (לו) אַחַר הַשְׁלִיחַ צִבּוּר. אֲבָל אִם הִתְפַּלֵּל לְבַד אֵין עוֹנִין אָמֵן, כְּדִלְקַמָּן סִימָן רט"ו (טור): ח (לז) [נ]צָרִיךְ לִסְמֹךְ גְּאוּלָה לִתְפִלָּה (לח) וְלֹא יַפְסִיק לְאַחַר (לט) שֶׁאָמַר גְּאַל יִשְׂרָאֵל. [ס]רַק אִם אֵרְעוֹ אֹנֶס (מ) שֶׁלֹּא הִנִּיחַ (יד) תְּפִלִּין וְנִזְדַּמְּנוּ לוֹ בֵּין גְּאֻלָּה לִתְפִלָּה (מא) מֵנִיחַ אָז [ע]וְלֹא יְבָרֵךְ (טו) [טו] (מב) עֲלֵיהֶם עַד אַחַר (מג) שֶׁיִּתְפַּלֵּל, [פ]אֲבָל טַלִּית (מד) לֹא יָנִיחַ אָז.

מ לְדַעַת ר"ם בְּפֶרֶק א' מֵהִלְכוֹת בְּרָכוֹת (הס"ז) וְעַל פִּי הַזֹּהַר (ויגש רה ע"ב). נ בְּרָכוֹת (י"ט) [ט'] (ע"ב). ס שָׁם י"ד (ע"ב). ע שָׁם בְּתוֹסְפוֹת (ד"ה ומנח) בְּשֵׁם ר"מ מְקוּבָּץ. פ בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש רק).

בְּאֵר הֵיטֵב

מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב פֶּרֶק ב' דִּבְרָכוֹת מִשְׁנָה ב', וְהַפְּרִי חָדָשׁ (ס"ה) כָּתַב עַל הַתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב שֶׁכָּתַב עַל הַמְחַבֵּר מַה שֶּׁלֹּא פָּסַק כֵּן, עַיֵּן שָׁם. וְלֹא הֲבַנְתִּי, וּלְדַעְתִּי דִּבְרֵי הַתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב הֵמָּה בְּרוּרִים, וּכְדִבְרֵיו כָּתַב גַּם כֵּן הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) עַיֵּן שָׁם: ז (יג) יִשְׂרָאֵל. וּבִתְפִלָּה אוֹמֵר גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל. כָּתַב ט"ז (סק"ז), שֶׁאִלְּתִי אֶת מוֹרִי חֲמִי ז"ל וְעוֹד הַרְבֵּה גְּאוֹנִים עַל מָה שֶׁאוֹמְרִים בְּמַעֲרָבִית בָּרוּךְ אַתָּה ה' מֶלֶךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ שֶׁהוּא נֶגֶד הַשֵּׁ"ם (פסחים) פָּרָךְ עַרְבֵי פְּסָחִים (קיז:) דִּבְקְרִיאַת שְׁמַע וְהַלֵּל גָּאַל יִשְׂרָאֵל וְכוּ', עַיֵּן שָׁם שֶׁנִּתְבָּאֵר מְאֹד לְתָרְצוֹ. כְּתוּב בְּשֻׁלְחָנִי בְּבוּרִים (כרכות ח. אות ב) דְּאֵין לְהַפְסִיק בֵּין גְּאֻלָּה לִתְפִלָּה אֲפִלּוּ מִפְּנֵי הַיִּרְאָה: (יג) אָמֵן. [ת]הַמְרַקְּדִקִּים מִמַּתִּינִים בְּצִבּוּר יִשְׂרָאֵל כְּדֵי לַעֲנוֹת אָמֵן, וּבְסָעִיף ט' מַשְׁמַע שֶׁיֵּשׁ לְהַמְתִּין בְּשִׁירָה חֲדָשָׁה. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יא), וְנִרְאֶה לִי דְּאִם יְרֵאָה יוּכַל לְכַוֵּן לְסַיֵּם עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר וְאָז אֵינוֹ מַחֲיִב לַעֲנוֹת אָמֵן, עַיֵּן סִימָן נ"ד סָעִיף ד'. וְהָרַב אֶלְיָהוּ מִזְרָחִי חֹלֶק א' סִימָן ו' הִכְרִיעַ שֶׁאֵין לַעֲנוֹת אָמֵן אַחַר גְּאֻל יִשְׂרָאֵל אֲפִלּוּ אַחַר הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר, עַיֵּן בְּיֹאמֶר ר' הַכְּרִיעַ שָׁאֵין לַעֲנוֹת אָמֵן אַחַר גְּאֻל יִשְׂרָאֵל ח (יד) תְּפִלִּין. וְהוּא הַדִּין אִם מִתְיָרֵא שֶׁיַּעֲבֹר זְמַן תְּפִלָּה מִתְפַּלֵּל בְּלֹא תְּפִלִּין, וּכְשֶׁיָּבוֹאוּ אַחַר כָּךְ לְיָדוֹ יְנִיחֵם בְּאֶמְצַע הַיּוֹם וְיֹאמַר אֵיזֶה מִזְמוֹר, עַיֵּן סוֹף סִימָן ל'. צָרִיךְ עִיּוּן מִי שֶׁאֵין לוֹ תְּפִלִּין אִם טוֹב יוֹתֵר לְהִתְפַּלֵּל עִם הַצִּבּוּר בְּלֹא תְּפִלִּין אוֹ מוּטָב שֶׁיִּתְעַכֵּב אַחַר תְּפִלַּת הַצִּבּוּר לְהַשִּׂיאִיל תְּפִלִּין מֻחְלָטוֹ כְּדֵי שֶׁיִּקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע וְיִתְפַּלֵּל בִּתְפִלִּין, פָּסַק הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב) דְּמוּטָב שֶׁיִּתְעַכֵּב אַחַר תְּפִלַּת הַצִּבּוּר וְיִשְׁאַל תְּפִלִּין כְּדֵי שֶׁיִּקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע וְיִתְפַּלֵּל בִּתְפִלִּין, עַיֵּן שָׁם: (טו) עֲלֵיהֶם. וְהַפְּרִי חָדָשׁ חוֹלֵק וּסְבִירָא לֵיהּ דִּכְיוָן דְּשָׁרֵי לְהָנִיחַ תְּפִלִּין בֵּין גְּאֻלָּה לִתְפִלָּה יוּכַל לְבָרֵךְ גַּם כֵּן, וְלֹא מִקְרֵי הֶפְסֵק, וְהָעִקָּר כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּסִימָן מ"ו וְטוֹב לוֹמַר בְּשַׁחֲרִית שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ', הֲתָם הוּא אוֹמֵר רַק דְּאִיתָא בְּסוֹף סִימָן מ"ו וְטוֹב לְעַמֵּד בְּשְׁתֵּיקָה בְּלִי לְהַתְחִיל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה וְהֵנִי הַשְׁתִּיקָה הֶפְסֵק, וְלֹא הַתַּר כִּי אִם

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ז [יב] יִשְׂרָאֵל. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ב). וְעַיֵּן בְּכִכּוּר שׁוֹר בְּחִדּוּשֵׁי פְּסָחִים דַּף קי"ז (ע"ב) כָּתַב לְתָרֵץ קֻשְׁיָא זוֹ דְּהִטִּ"ז בְּטוּב טַעַם, וְעַיֵּן בְּדִגּוּל מַרְכָּבָה (ד"ה ט"ז סק"ז) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן לְתָרֵץ, עַיֵּן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם מִפְּנֵי קֻשְׁיָא זוֹ נָהֲגוּ אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה לוֹמַר גַּם בְּמַעֲרָבִית גְּאֵל יִשְׂרָאֵל: [יג] אָמֵן. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתְבוּ בְּשֵׁם תַּלְמִידֵי הָאֲרִ"י ז"ל (פע"ח שער ק"ש ריש פכ"ט) כְּשֶׁיֹּאמַר עוֹזֵר דַּלִּים יָשִׂים בְּלִבּוֹ שֶׁהוּא עָנִי וּמְבַקֵּשׁ עַל פִּתָּח (עַיֵּן לְקַמָּן בְּשֻׁלְחָנִי עָרוּךְ סִימָן ש"ח סק"ג) תְּפִלָּה לְדָוִד תַּחֲנוּנִים כְּרֹשׁ כו'), וַאֲפִלּוּ הוּא עָשִׁיר גָּדוֹל יָשִׂים בְּדַעְתּוֹ כִּי הוּא עָנִי מִתּוֹרָה וּמִצְוֹות כִּי הוּא הֶעָנִיּוּת הָאֲמִתִּי, וְעוֹד יַחֲשֹׁב בַּעֲנִיּוּתוֹ בְּקֶבֶר, וְעַל יְדֵי כֵן תַּעֲלֶה תְּפִלָּתוֹ עִם תְּפִלַּת הֶעָנִיִּים כו', עַיֵּן שָׁם. וּכְשֶׁמַּגִּיעַ לְתִהֳלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן צְרִיךְ לַעֲמֹד. וְעַיֵּן בֵּית יַעֲקֹב סִימָן ט"ז שֶׁאִסּוּר לְהַפְסִיק בֵּין גְּאֻלָּה לִתְפִלָּה בְּעִנְיַן אָמֵן דְּקָדִישׁ וּקְדֻשָּׁה אֲפִלּוּ לְהִיוֹת שׁוֹמֵעַ כְּעוֹנֶה. וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָנִי שָׁם (דיני ק"ש סל"ב) מִי שֶׁהִגִּיעַ לְשִׁירָה חֲדָשָׁה וּשְׁלִיחַ צִבּוּר קָרוֹב לְמוֹדִים, אֵין לְהַמְתִּין, וְיִרְאֶה שֶׁכְּשֶׁיַּגִּיעַ הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר יַתְחִיל הוּא בְּתַפִּלָּה וְיִשְׁוּחַ עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר בְּאֶמְיְרָתוֹ בָּרוּךְ אַתָּה, עַיֵּן שָׁם: ח [טו] עֲלֵיהֶם. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּבְשֻׁלְחָנִי עָרוּךְ לְעַמֹּד (שם) הָעֲלָה דִּכְדֵי לַעֲנוֹת קָדִישׁ וּקְדֻשָּׁה יֵשׁ לְהַמְתִּין בְּשִׁירָה חֲדָשָׁה, וְאִם שָׁכַח וְהִתְחִיל, כָּל שֶׁלֹּא סִיֵּם בָּרוּךְ אַתָּה ה' יָכוֹל לַעֲנוֹת. גַּם כָּתַב דִּבְשַׁבָּת יָכוֹל לַעֲנוֹת. גַּם כָּתַב דִּבְשַׁבָּת שִׁירָה חֲדָשָׁה הוּא מִשֶּׁיָּבוֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְכוּ'.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְשׁוֹן אֱמֶת אֵין לְהַפְסִיק בֵּין אֱמֶת לְוַיַּצִּיב, וּבְבָאוּר הַגְּרַ"א (ס"ה ד"ה לאמת) מַסְקִים לְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְטוֹב לְזָהֵר לְכַתְּחִלָּה: ז (לא) וּמַמְתִּין. פֵּרוּשׁ, (מט) דְּאִלּוּ אִם לֹא שָׁהָה מַשְׁתִּקְנִין לֵיהּ כְּשֶׁחוֹזֵר וְאוֹמֵר אֱמֶת כְּמוֹ בְּשִׁמְעַ שְׁמַע וּמוֹדִים מוֹדִים, אֲבָל בְּשָׁהָה, אַף דְּלֹא מַשְׁתִּיקִין לֵיהּ, מִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזֹר, דְּלְמָה לוֹ לְכַפְּלוֹ פַּעַם שְׁנִיָּה. וְכֵן בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא פּוֹסֵק בְּאֵיזֶה בְּרָכָה מִבְּרָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, (נ) כְּשֶׁחוֹזֵר אַחַר כָּךְ אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזֹר אֶלָּא לְתַחֲבָה שְׁפָסַק מֵעִנָּה. וּבְתְפִלָּה עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ק"ד סָעִיף ה': ז (לב) אֵינוֹ אוֹמֵר אָמֵן. (נא) בֵּין אַחַר עַצְמוֹ וּבֵין אַחַר הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר: (לג) אַחַר גְּאַל יִשְׂרָאֵל. לְשׁוֹן עָבַר, מִשּׁוּם דְּהוּא קָאֵי עַל גְּאֻלַּת מִצְרַיִם, אֲבָל בִּתְפִלַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אוֹמֵר גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם דְּרַחֲמֵי נִינְהוּ וּמִתְפַּלֵּל עַל הֶעָתִיד. וּבְמַעֲרָבִית שָׁנוּהֲגִין לוֹמַר בָּרוּךְ אַתָּה ה' מָלֵךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ [א]נִדְחַק הַט"ז (סק"ז) מְאֹד לְתָרְצוֹ, וּבְדִגּוּל מַרְכָּבָה (ד"ה ט"ז סק"ז) יֵשׁ לְתָרֵץ קֻשְׁיָא זוֹ בְּמַעֲרָבִית גְּאֵל יִשְׂרָאֵל: (לד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים. הַאי יֵשׁ אוֹמְרִים סְבִירָא לְהוּ (נג) דְּאֶפְלּוּ עַל בְּרָכַת עַצְמוֹ עוֹנֶה, כֵּיוָן שֶׁהוּא סִיּוּם שֶׁל סֵדֶר בְּרָכוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע וְלֹא חָשְׁבִי לֵיהּ לְהֶפְסֵק בֵּין גְּאֻלָּה לִתְפִלָּה, וְעַל כֵּן קָאָמַר רַמ"א דְּמִצַּד עַצְמוֹ עוֹנֶה, כֵּיוָן שֶׁהוּא סִיּוּם שֶׁל סֵדֶר בְּרָכוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע וְלֹא חָשְׁבִינַן לֵיהּ לְהֶפְסֵק בֵּין גְּאֻלָּה לִתְפִלָּה, וְעַל כֵּן נוֹהֲגִין לַעֲנוֹת אַחַר הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר אָמֵן, אֲבָל אִם מִתְפַּלֵּל לְבַדּוֹ אֵין מְנַהֲגִין לַעֲנוֹת אָמֵן וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן רט"ו (ס"א), עַיֵּן שָׁם: (לה) לַעֲנוֹת וְכוּ'. וְדַוְקָא (נד) אִם לֹא הִתְחִיל עֲדַיִן הַפָּסוּק שֶׁל אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח, דְּמִשָּׁם וְאֵילָךְ הֲוֵי כִּתְפִלָּה. יֵשׁ מְדַקְדְּקִים שָׁרוֹצִים לָצֵאת לְכָלֵי עַלְמָא וּמַמְתִּינִים בְּצִבּוּר יִשְׂרָאֵל אוֹ בְּשִׁירָה חֲדָשָׁה כְּדֵי לַעֲנוֹת אָמֵן אַחַר הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר, וְכָתְבוּ (נה) כָּל הָאַחֲרוֹנִים שֶׁלֹּא יָפָה הֵם עוֹשִׂים, שֶׁהֲרֵי הוּא בְּאֶמְצַע הַפָּרָק שֶׁל אֱמֶת וְיַצִּיב, וְאֵין לַעֲנוֹת שׁוּם אָמֵן לְבַד מִשְּׁתֵּי אֲמֵנִים הַנַּ"ל בְּסָעִיף ג' בַּהֲגָ"ה. (ס) גַּם לְכַתְּחִלָּה רָאוּי לְהַתְחִיל תְּפִלַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר וְהַקָּהָל בְּשָׁוֶה, אֶלָּא עֲצָה אַחֶרֶת יֵשׁ וְנָכוֹן לַעֲשׂוֹתָהּ כְּדֵי לָצֵאת לְכָלֵי עַלְמָא, שֶׁיְּכַוֵּן לְסַיֵּם עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר (ס) בְּשָׁוֶה וְאָז אֵינוֹ מְחֻיָּב לַעֲנוֹת אָמֵן, אוֹ (נמ) שֶׁיַּתְחִיל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה מֵעֵט קֹדֶם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר דְּהֵינוּ הַפָּסוּק ה' שְׂפָתַי וְגוֹ', דְּבָזֶה הִמְעֵט וַדַּאי לֵיכָּא קְפִידָא, דְּאֵין נָכֹר כְּלָל הַקַּדְמָתוֹ: (לו) אַחַר הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אִם אֵרַע שֶׁהוּא גָּמַר קֹדֶם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר דְּהֵינוּ הַפָּסוּק ה' שְׂפָתַי וְגוֹ', דְּבָזֶה הִמְעֵט וַדַּאי לֵיכָּא קְפִידָא, דְּאֵין נָכֹר כְּלָל הַקַּדְמָתוֹ: (לו) אַחַר הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אִם אֵרַע שֶׁהוּא גָּמַר קֹדֶם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר וְלֹא הִתְחִיל עֲדַיִן הַשְּׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה וּבֵינְתַיִם גָּמַר הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר, אֲבָל (נט) אֵין צָרִיךְ לְהַמְתִּין עַל זֶה לְכָלֵי עַלְמָא: ח (לז) צָרִיךְ לְסָמְכוֹ. עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן קי"א (ס"א): (לח) וְלֹא יַפְסִיק. אֶפְלּוּ (ס) בִּשְׁהִיָּה בְּעָלְמָא בֵּינֵיהֶם: (לט) שֶׁאָמַר גְּאַל יִשְׂרָאֵל. וְהוּא (סא) חִסּוּר מֵאֶמְצַע הַפָּרָק, דְּאֵין לְהַפְסִיק בּוֹ אֲפִלּוּ מִפְּנֵי הַיִּרְאָה כְּמוֹ בִּתְפִלָּה, (סב) אִם לֹא בְּמָקוֹם שֵׁשׁ חֲשַׁשׁ סַכָּנָה: (מ) שֶׁלֹּא הִנִּיחַ. לְיָה יְכוֹל לְהַמְתִּין בְּקְרִיאַת שְׁמַע עַד שֶׁיְּזַדְּמֵן תְּפִלִּין מִשּׁוּם שֶׁהָיָה מִתְיָרֵא שֶׁיַּעֲבֹר זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע. וְהוּא הַדִּין (סג) אִם מִתְיָרֵא שֶׁיַּעֲבֹר זְמַן תְּפִלָּה מִתְפַּלֵּל בְּלִי תְּפִלִּין, (סד) וְתָכֶף כְּשֶׁבָּאוּ אַחַר כָּךְ לְיָדוֹ בְּאֶמְצַע הַיּוֹם אוֹ בְּמִנְחָה יְנִיחֵם וְיֹאמַר אֵיזֶה מִזְמוֹר. צָרִיךְ עִיּוּן מִי שֶׁאֵין לוֹ תְּפִלִּין בְּעֵת שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין אִם טוֹב יוֹתֵר שֶׁיִּתְפַּלֵּל עִם הַצִּבּוּר בְּלִי תְּפִלִּין וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁיַּגִּיעוּ הַתְּפִלִּין לְיָדוֹ יְקַיֵּם מִצְוַת תְּפִלִּין לְבַד, אוֹ מוּטָב שֶׁיִּתְעַכֵּב אַחַר תְּפִלַּת הַצִּבּוּר כְּדֵי לִשְׁאֹל תְּפִלִּין מֵחֲבֵרוֹ כְּדֵי שֶׁיִּקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע וְיִתְפַּלֵּל בִּתְפִלִּין, פָּסַק הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב) דְּמוּטָב שֶׁיִּתְעַכֵּב אַחַר תְּפִלַּת הַצִּבּוּר כְּדֵי לִשְׁאֹל תְּפִלִּין מֵחֲבֵרוֹ כְּדֵי שֶׁיִּקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע וְיִתְפַּלֵּל בִּתְפִלִּין, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן פָּסַק בְּסִפְרוֹ אֶבֶן הָעוֹזֵר (ד"ה העולה לדינא). [ב]אָמְנָם הַדָּרָךְ הַחַיִּים (דין סמיכת גאולה לתפילה ס"ג) וְהַחַיֵּי אָדָם (כלל כ ס"ז) וּשְׁאָר הָרַבָּה פּוֹסְקִים הֶעְתִּיקוּ כֻּלָּם דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לַהֲלָכָה: (מג) שֶׁיִּתְפַּלֵּל. (סו) שֶׁמְּמַשְׁמֵשׁ בָּהֶם וּמְכַוֵּן עֲלֵיהֶם: (מד) לֹא יָנִיחַ אָז. דְּעַל כָּרְחוֹ (סז) אִם יִרְצֶה לְהִתְעַטֵּשׁ בְּטַלִּית יִהְיֶה מֻכְרָח לַעֲמֹד בְּשְׁתֵּיקָה בְּלִי לְהַתְחִיל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה וְהֵנִי הַשְׁתִּיקָה הֶפְסֵק, וְלֹא הַתַּר כִּי אִם

בַּאוּר הַלָּכָה

שְׁמִנִּיחַ תְּפִלִּין דְּרַבָּנוּ תָּם וְקוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע בְּלִי בְּרָכוֹת לֹא יִפְסִיק בְּחִנָּם, אֲבָל שׁוֹאֲלִים מִפְּנֵי הַכָּבוֹד אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע הַפָּרָק [פְּנִים- מְאִירוֹת חֵלֶק א' סִימָן ס"ז]. וְעַיֵּנְתִּי שָׁם, וּמוּכָח מֵרַאְיָתוֹ שֶׁהֵבִיא שָׁם עַל זֶה מַהֲלָל בְּיָמִים שָׁאֵין גּוֹמְרִין אוֹתָהּ דְּמִיירֵי דַּוְקָא בְּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁקָּרֵב פַּעַם שְׁנִיָּה כְּמוֹ שָׁנוּהֲגִין לִקְרוֹת בִּתְפִלִּין דְּרַבֵּנוּ תָּם דְּאֵינוֹ יוֹצֵא בָּהּ מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע וְרַק קוֹרֵא אוֹתָהּ כְּדֵי לִקְרוֹת שְׁמַע בִּתְפִלִּין, אֲבָל אִם אֶחָד קוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע אֲפִלּוּ בְּלִי בְּרָכוֹת לָצֵאת בָּהּ יְדֵי קְרִיאָה כִּי יָרֵא שֶׁיַּעֲבֹר הַזְּמַן, אִסּוּר לְהַפְסִיק בְּאֶמְצַע הַפָּרָק מִדִּינָא כְּמוֹ בִּשְׁאָר קְרִיאַת שְׁמַע. וְהָא דְּאִיתָא בְּסוֹף סִימָן מ"ו וְטוֹב לוֹמַר בְּשַׁחֲרִית שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ', הֲתָם הוּא אוֹמֵר רַק

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (סי"ב) כתב: מה שנוהגים לסיים במערבית מלך צור ישראל וגואלו, אין למחות, מפני שלשון זה כולל ג"כ לשון עבר, שלשון גואל כולל עבר והוה ועתיד (כמו מוציא לחם שכולל גם עבר כמו שיתבאר בסי' קס"ז). **ב]** וכן פסק בשו"ע הרב (סי"א).

עוז והדר © Copyright Oz Vehadar - Mishna Brura Menukad
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah